

PIESPIEDU DARBA KĀ KRIMINĀLSODA PIEMĒROŠANA

Kristīne Repša-Kondratjeva
Krāslavas rajona prokuratūras virsprokurors
Rēzekne 9.06.2016

This project is co-funded by
the European Union

Prokurora priekšraksts par sodu

KL 36.pants

- (3) Personai, kura izdarījusi kriminālpārkāpumu, mazāk smagu noziegumu vai smagu noziegumu, par kuru paredzēts brīvības atņemšanas sods līdz pieciem gadiem, prokurors, sastādot priekšrakstu par sodu, var noteikt naudas sodu vai piespiedu darbu, kā arī papildsodus — tiesību ierobežošanu vai probācijas uzraudzību.

KPL 35.nodaļa

KPL 421.pants. Prokurora priekšraksts par sodu

- (1) Ja prokurors ir konstatējis, ka var pabeigt kriminālprocesu, nosakot personai sodu, viņš sastāda prokurora priekšrakstu par sodu, kurā iekļauj lēmumu par kriminālprocesa izbeigšanu un rezolutīvajā daļā norāda sodu.
- (2) Prokurors savā priekšrakstā par sodu apsūdzētajai personai var piemērot naudas sodu vai **piespiedu darbu**, taču ne vairāk kā pusi no maksimālā Krimināllikumā paredzētā naudas soda vai piespiedu darba ilguma.

Prokurors var piemērot arī papildsodus — tiesību ierobežošanu vai probācijas uzraudzību saskaņā ar Krimināllikumā noteikto.

Ja prokurors kriminālvajāšanas laikā konstatē priekšnosacījumus priekšraksta par soda piemērošanai, viņš pārliecinās, vai:

1. Pierādījumi ir pietiekami, lai novērstu saprātīgas šaubas par to, ka tieši šis apsūdzētais izdarījis noziedzīgu nodarījumu;
2. Apsūdzētais piekrīt prokurora priekšraksta par sodu piemērošanai. (šo piekrišanu fiksējot, apsūdzētā nopratināšanas protokolā)

Priekšraksts par sodu (pabeigto lietu skaits)

Latvijas Ģenerālprokuratūras dati

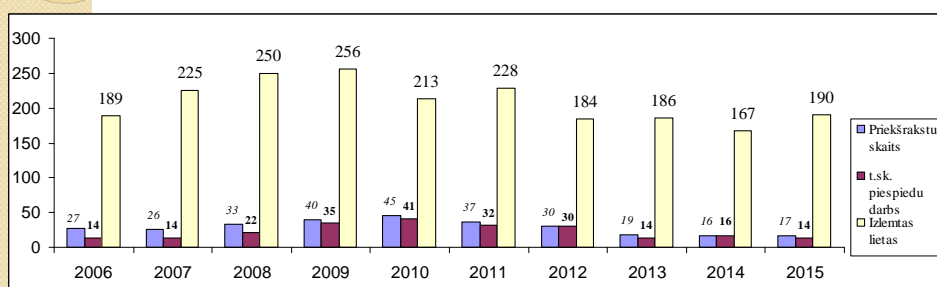
2009.	2010.	2011.	2012.	2013.	2014.
1484	1398	1251	1407	1553	1512

Krāslavas rajona prokuratūrā

Piemēroto prokurora priekšrakstu īpatsvars izlemtajās lietās

Gads	Priekšrakstu skaits	Izlemtas lietas	Priekšrakstu īpatsvars %
2006	27	189	14
2007	26	225	12
2008	33	250	13
2009	40	256	16
2010	45	213	21
2011	37	228	16
2012	30	184	16
2013	19	186	10
2014	16	167	10
2015	17	190	9

Piespiedu darba piemērošana prokurora priekšrakstā par sodu Krāslavas rajona prokuratūrā 2006 - 2015

Krimināllikuma 40.pants. Piespiedu darbs

(1) Piespiedu darbs kā pamatsods vai papildsods ir piespiedu iesaistīšana sabiedrībai nepieciešamajos darbos, ko notiesātais vai persona, kurai piespiedu darbs noteikts ar prokurora priekšrakstu par sodu, izcieš, veicot dzīvesvietas apvidū piespiedu darba izpildes institūcijas noteiktos darbus no pamatdarba vai mācībām brīvajā laikā un bez atlīdzības. Piespiedu darbu kā pamatsodu nosaka uz laiku no četrdesmit līdz divsimt astoņdesmit stundām.

Prokurors, priekšrakstā par sodu nosakot piespiedu darbu, var piemērot ne vairāk kā pusi no šajā pantā paredzētā maksimālā piespiedu darba ilguma

40 – 140 stundām

Prokurors piespiedu darbu piemēro tikai kā pamatsodu.

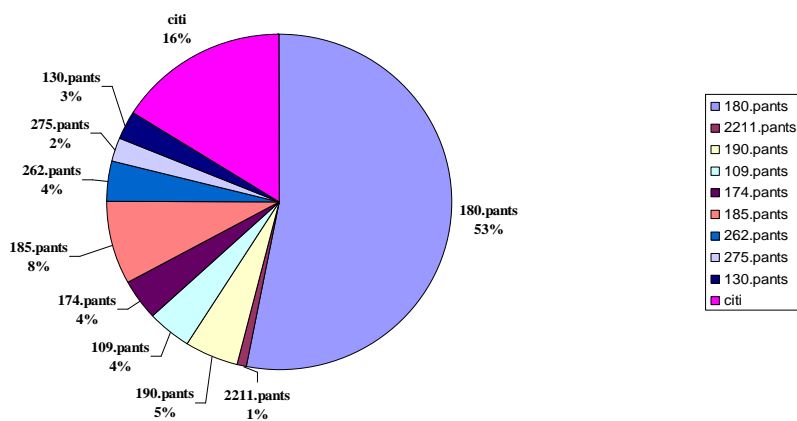
(2) Piespiedu darbs nav piemērojams darbnespējīgām personām.

Soda noteikšanas vispārīgie principi

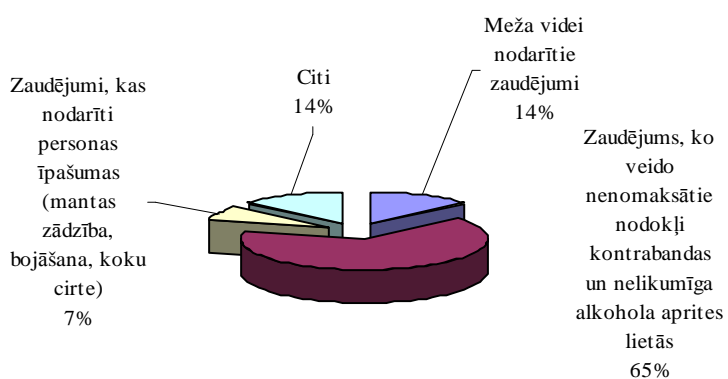
KL 46.pants

- (1) Sodū nosaka tādā apmērā, kādu par izdarīto noziedzīgo nodarījumu paredz šā likuma sevišķās daļas attiecīgā panta sankcija, ievērojot šā likuma vispārīgās daļas noteikumus.
- (2) Nosakot soda **veidu**, ņem vērā izdarītā noziedzīgā nodarījuma **raksturu un radīto kaitējumu, kā arī vainīgā personību**.
- (3) Nosakot soda mēru, ņem vērā atbildību mīkstinošos un pastiprinošos apstākļus.
- (4) Brīvības atņemšanas sodu par kriminālpārkāpumu un mazāk smagu noziegumu piemēro, ja soda mērķis nav sasniezams, nosakot kādu no attiecīgā panta sankcijā paredzētajiem vieglāka soda veidiem.

Noziedzīgo nodarījumu raksturojums

Radītais kaitējums (zaudējumi) krimināllietās, kurās tiek piemērots prokurora priekšraksts par sodu

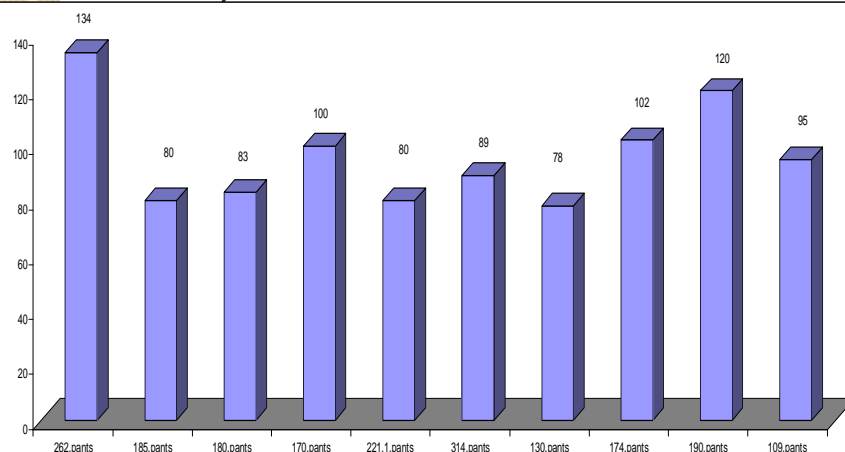
Kriminālprocesa likuma 420.pants. Prokurora priekšraksta par sodu piemērošanas pieļaujamība

- (1) Ja persona izdarījusi kriminālpārkāpumu, mazāk smagu noziegumu vai smagu noziegumu, par kuru paredzēts brīvības atņemšanas sods līdz pieciem gadiem, un prokurors, ņemot vērā izdarītā noziedzīga nodarījuma raksturu un radīto kaitējumu, personu raksturojošus datus un citus lietas apstākļus, ir guvis pārliecību, ka šai personai nevajadzētu piemērot brīvības atņemšanas sodu, taču to nevar atstāt nesodītu, viņš var pabeigt kriminālprocesi, sastādot priekšrakstu par sodu. Prokurora priekšrakstu par sodu, ja persona izdarījusi smagu noziegumu, par kuru paredzēts brīvības atņemšanas sods līdz pieciem gadiem, var sastādīt, ja tam piekrīt amatā augstāks prokurors, izdarot par to atzīmi kriminālprocesa reģistrā.
- (2) Lai iegūtu personu raksturojošus datus, prokurors var pieprasīt no Valsts probācijas dienesta izvērtēšanas ziņojumu.
- (3) Ja viena persona izdarījusi vairākus noziedzīgus nodarījumus, priekšrakstu par sodu var piemērot tikai par visiem tās noziedzīgiem nodarījumiem.
- (4) Ja par vienu noziedzīgu nodarījumu apsūdzētas vairākas personas, priekšrakstu par sodu var piemērot personai, kurai šāda piemērošana iespējama saskaņā ar šo likumu.
- (5) Prokurors priekšrakstu par sodu sastāda, ja apsūdzētais savu vainu atzīst, ir kompensējis cietušajam radīto kaitējumu, kā arī atlīdzinājis valsts izmaksāto kompensāciju un piekrīt kriminālprocesa pabeigšanai, piemērojot viņam sodu.**

Apsūdzēto raksturojums, kam piemērots piespiedu darbs

Gads	Personu skaits, kam piemērots piespiedu darbs	Vecums		Dzimums		Nodarbošanās				Iepriekšējās sodāmības		
		vidējais vecums	t.sk.ne - pilngadīgie	Vīrieši	Sievietes	Strādājošie	Bezdarbnieki	Nestrādā	Pensionāri	Agrāk krimināli sodīti	t.sk. nedzēsta sodāmība	Nesodīti
2006	16	37	0	16	0	5	4	7	0	7	2	7
2007	17	42	0	16	1	3	5	9	0	9	5	3
2008	30	28	11	27	3	8	8	13	1	15	8	7
2009	42	36	0	38	4	6	14	20	2	20	3	19
2010	36	37	3	29	7	3	20	11	2	28	6	2
2011	34	28	3	32	2	7	6	21	0	17	4	13
2012	37	39	1	32	5	8	7	22	0	18	6	13
2013	16	28	1	14	2	5	5	6	0	8	1	7
2014	18	34	0	16	2	2	6	10	0	6	0	12
2015	17	37	1	16	1	2	3	12	0	7	2	8

Priekšrakstā noteiktais stundu apmērs (vidējie rādītāji 2006 - 2015)

423.pants. Prokurora priekšraksta par sodu sekas

(2) Ja persona ir piekritusi priekšrakstam par sodu, taču to nepilda, par soda izpildi atbildīgā institūcija šajā likumā noteiktajā kārtībā ierosina jautājumu par soda aizstāšanu likumā paredzētajā kārtībā.

Gads	Personu skaits, kam piemērots piespiedu darbs	Personu skaits, kam p/d aizstāts ar īslaicīgu b/a
2006	16	nav inf.
2007	17	nav inf.
2008	30	nav inf.
2009	42	nav inf.
2010	36	2
2011	34	3
2012	37	0
2013	16	0
2014	18	4
2015	17	1

KL 40.panta 3.daļa.

Tiesa neizciesto sodu aizstāj ar īslaicīgu brīvības atņemšanu, četras darba stundas rēķinot kā vienu īslaicīgas brīvības atņemšanas dienu.

KPL 420.pants. Prokurora priekšraksta par sodu piemērošanas pieļaujamība

(1) Ja persona izdarījusi kriminālpārkāpumu, mazāk smagu noziegumu vai **smagu noziegumu, par kuru paredzēts brīvības atņemšanas sods līdz pieciem gadiem**, un prokurors, ņemot vērā izdarītā noziedzīga nodarījuma raksturu un radīto kaitējumu, personu raksturojošus datus un citus lietas apstākļus, ir guvis pārliecību, ka šai personai nevajadzētu piemērot brīvības atņemšanas sodu, taču to nevar atstāt nesodītu, viņš var pabeigt kriminālprocesu, sastādot priekšrakstu par sodu. Prokurora priekšrakstu par sodu, ja persona izdarījusi smagu noziegumu, par kuru paredzēts brīvības atņemšanas sods līdz pieciem gadiem, var sastādīt, ja tam piekrīt amatā augstāks prokurors, izdarot par to atzīmi kriminālprocesa reģistrā. *Spēkā no 07.04.2016.*

Paldies par uzmanību!